

Bruselj, 8.7.2019
COM(2019) 324 final

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

o izvajanju makrofinančne pomoči tretjim državam v letu 2018

{SWD(2019) 292 final}

KAZALO

1	UVOD	2
2	UKREPI MAKROFINANČNE POMOČI V LETU 2018.....	3
2.1	Pregled.....	3
2.2	Posamezni ukrepi makrofinančne pomoči v državah upravičenkah v letu 2018.....	4
2.2.1	Gruzija.....	4
2.2.2	Jordanija	5
2.2.3	Moldavija	6
2.2.4	Tunizija.....	7
2.2.5	Ukrajina	8
2.3	Pregled reform, ki se podpirajo z ukrepi makrofinančne pomoči	9
3	ZAGOTAVLJANJE PRAVILNE UPORABE SREDSTEV V OKVIRU MAKROFINANČNE POMOČI: OPERATIVNE OCENE, NAKNADNA VREDNOTENJA IN REVIZIJE	9
3.1	Operativne ocene.....	9
3.2	Naknadna vrednotenja.....	10
3.2.1	Makrofinančna pomoč Ukrajini I in II	10
3.2.2	Makrofinančna pomoč Jordaniji I	11
3.2.3	Makrofinančna pomoč Kirgizistanu	11
4	SPLOŠNI RAZVOJ V ZVEZI Z INSTRUMENTOM MAKROFINANČNE POMOČI	12
4.1	Delovanje instrumenta makrofinančne pomoči.....	12
4.2	Prihodnji razvoj: makrofinančna pomoč v naslednjem večletnem finančnem okviru ..	13
5	NOVE PROŠNJE ZA POMOČ IN PRIHODNJI PREDLOGI KOMISIJE – PRORAČUNSKI POLOŽAJ	14

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

o izvajanju makrofinančne pomoči tretjim državam v letu 2018

1 Uvod

Makrofinančna pomoč je finančni instrument EU¹, namenjen obravnavi posebnih potreb po zunanjem financiranju držav, ki so zemljepisno, gospodarsko in politično blizu EU. Njena glavna cilja sta obnovitev makroekonomske in finančne stabilnosti v državah kandidatkah, potencialnih državah kandidatkah in državah evropskega sosedstva ter hkrati spodbujanje makroekonomske prilagoditve in strukturnih reform. Makrofinančna pomoč je lahko v obliki posojil, pri čemer si Komisija potrebna sredstva izposodi na kapitalskih trgih in jih nato posodi državi upravičenki, ali pa, v posebnih okoliščinah, v obliki nepovratnih sredstev, ki se financirajo iz proračuna EU.

Makrofinančna pomoč dopolnjuje program prilagoditev in reform, dogovorjen z Mednarodnim denarnim skladom (v nadaljnjem besedilu: MDS), in je pogojena z njegovim obstojem. Odvisna je tudi od tega, ali država upravičenka spoštuje človekove pravice in ima učinkovite demokratične mehanizme. Sprosti se v obročih, strogo odvisnih od uspešnega izvajanja trdnih reformnih ukrepov, katerih cilj je vrniti gospodarstvo države upravičenke na dolgoročno trajnostno pot. Na ta način makrofinančna pomoč dopolnjuje redno pomoč za sodelovanje EU ter prispeva k širšemu cilju ohranjanja stabilnosti in spodbujanja blaginje zunaj EU. Makrofinančna pomoč je bila zaradi vztrajne makroekonomske in politične nestabilnosti v sosedstvu EU splošno priznana kot učinkovit instrument za odzivanje na krizo, ki EU omogoča prepoznavno in prožno posredovanje ter ima močan politični vzvod².

Obseg makrofinančne pomoči, dane na voljo državam nečlanicam EU, se je z 1,2 milijarde EUR v obdobju 2000–2008 povečal na 6,3 milijarde EUR v obdobju 2009–2018. Zaradi političnih in gospodarskih pretresov v arabskih sredozemskih partnerskih državah se je po letu 2012 povpraševanje po makrofinančni pomoči povečalo, ukrepi pa so se izvajali v Jordaniji in Tuniziji. Konflikt v vzhodni Ukrajini ter očitno poslabšanje gospodarskih in finančnih razmer v državi leta 2014 sta bila povod za makrofinančno pomoč v doslej največjem obsegu. V obdobju 2014–2018 je bilo Ukrajini v okviru štirih ukrepov makrofinančne pomoči izplačanih skupaj 4,4 milijarde EUR, kar je najvišji znesek makrofinančne pomoči EU, ki je bil doslej dodeljen državi nečlanici EU v tako kratkem obdobju.

Da bi odpravili vztrajno geopolitično in ekonomsko nestabilnost regije, je bil največji obseg sredstev za posojila makrofinančne pomoči za preostanek večletnega finančnega

¹ Pravna podlaga za makrofinančno pomoč tretjim državam, razen državam v razvoju, je člen 212 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU).

² Makrofinančna pomoč dopolnjuje tudi druge zunanje ukrepe ali instrumente EU v odnosu do sosedstva, vključno s proračunsko podporo. Poročilo o proračunski podpori iz leta 2018 je na voljo na: https://ec.europa.eu/europeaid/sites/devco/files/budget_support_-_trends_results_2018_final_1.pdf.

okvira za obdobje 2014–2020 povečan z 0,5 milijarde EUR na 2 milijardi EUR na leto. Komisija je predlagala, naj se obseg sredstev za posojila v višini 2 milijard EUR na leto ohrani v večletnem finančnem okviru za obdobje 2021–2027.

To letno poročilo je pripravljeno v skladu z obveznostjo obveščanja Komisije, kot je določena v različnih sklepih Sveta ter skupnih sklepih Evropskega parlamenta in Sveta o ukrepih makrofinančne pomoči. Priložen mu je delovni dokument služb Komisije, ki vsebuje podrobnejšo analizo makroekonomskega okolja in izvajanja posameznih ukrepov makrofinančne pomoči.

2 Ukrepi makrofinančne pomoči v letu 2018

2.1 Pregled

Leta 2018 sta bila sprejeta sklepa o dodelitvi nadaljnje makrofinančne pomoči Gruziji in Ukrajini, Komisija pa je prva obroka v okviru obeh programov izplačala do konca leta. Napredek je bil dosežen tudi pri izvajanju tekočih programov makrofinančne pomoči v Jordaniji in Tuniziji (odobrena leta 2016) ter Moldaviji (odobren leta 2017). Vendar so bila izplačila na podlagi teh programov makrofinančne pomoči odložena iz razlogov, na katere EU ni mogla vplivati.

Stanje izvajanja programov makrofinančne pomoči je bilo konec leta 2018 naslednje:

- **Makrofinančna pomoč Tuniziji II:** EU je 6. julija 2016 Tuniziji odobrila nadaljnjo makrofinančno pomoč (makrofinančna pomoč II) v višini največ 500 milijonov EUR v obliki posojil³, ki bo izplačana v treh obrokih. Memorandum o soglasju in sporazum o posojilu sta začela veljati avgusta 2017. Prvi obrok v višini 200 milijonov EUR iz programa makrofinančne pomoči II je bil izplačan 25. oktobra 2017, drugi obrok v višini 150 milijonov EUR je bil sproščen 24. junija 2019, zadnji obrok pa bo predvidoma dan na voljo do konca leta 2019, če bodo izpolnjeni preostali pogoji politike in če se bo program MDS izvajal po načrtu.
- **Makrofinančna pomoč Jordaniji II:** sozakonodajalca sta 14. decembra 2016 sprejela sklep⁴ o zagotavljanju dodatne makrofinančne pomoči Jordaniji (makrofinančna pomoč II) v višini največ 200 milijonov EUR, v celoti v obliki posojil, in sicer poleg ukrepa pomoči v višini 180 milijonov EUR, zaključenega leta 2015. Memorandum o soglasju med EU in Jordanijo je bil podpisan 19. septembra 2017. Pomoč je bila izplačana v dveh obrokih v višini 100 milijonov EUR, in sicer oktobra 2017 in junija 2019.
- **Makrofinančna pomoč Moldaviji:** sozakonodajalca sta 13. septembra 2017 sprejela sklep o zagotavljanju makrofinančne pomoči Moldaviji v višini največ 100 milijonov EUR, od katerih naj bi bilo največ 40 milijonov EUR zagotovljenih v obliki nepovratnih sredstev, največ 60 milijonov EUR pa v obliki posojil. Memorandum o soglasju, sporazum o posojilu in sporazum o dodelitvi nepovratnih sredstev med EU in Moldavijo so začeli veljati januarja 2018. Pomoč bo izplačana v treh obrokih. Leta 2018 je bila sprostitev prvega obroka v višini

³ Sklep (EU) 2016/1112 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. julija 2016 o zagotavljanju nadaljnje makrofinančne pomoči Tuniziji (UL L 186, 9.7.2016, str. 1).

⁴ Sklep (EU) 2016/2371 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. decembra 2016 o zagotavljanju nadaljnje makrofinančne pomoči Hašemitski kraljevini Jordaniji (UL L 352, 23.12.2016, str. 18).

30 milijonov EUR začasno ustavljena, ker politični pogoji niso bili izpolnjeni. Razlog za to je bil, da po več skrb vzbujajočih dogodkih, vključno z razveljavitvijo rezultatov županskih volitev v Kišinjevu, ki je pokazala resno demokratično nazadovanje v Moldaviji, politični pogoji niso bili izpolnjeni. Zdaj se pričakuje, da bo obrok izplačan v letih 2019 in 2020, če bodo izpolnjeni politični pogoji in še neizpolnjeni pogoji politik ter če se bo program MDS izvajal po načrtih.

- **Makrofinančna pomoč Gruziji III:** sozakonodajalca sta 18. aprila 2018 sprejela sklep o zagotavljanju nadaljnje makrofinančne pomoči Gruziji (makrofinančna pomoč III) v višini največ 45 milijonov EUR, od katerih naj bi bilo 35 milijonov EUR zagotovljenih v obliki posojil, 10 milijonov EUR pa v obliki nepovratnih sredstev. Makrofinančna pomoč je začela veljati novembra 2018 po ratifikaciji pravnih dokumentov s strani gruzijskega parlamenta. Prvi obrok v višini 20 milijonov EUR je bil izplačan decembra 2018, drugi obrok v višini 25 milijonov EUR (20 milijonov EUR v obliki posojil in 5 milijonov EUR v obliki nepovratnih sredstev) pa naj bi se izplačal sredi leta 2019, če bodo izpolnjeni preostali pogoji politike in če se bo program MDS izvajal po načrtih.
- **Makrofinančna pomoč Ukrajini IV:** Komisija je 9. marca 2018 vložila predlog o zagotovitvi dodatne 1 milijarde EUR makrofinančne pomoči Ukrajini v obliki posojil, ki se izplača v dveh obrokih v obdobju 2018–2019. Sozakonodajalca sta 4. julija 2018 sprejela sklep, makrofinančna pomoč pa je začela veljati po tem, ko je ukrajinski parlament novembra 2018 ratificiral memorandum o soglasju in sporazum o posojilu. Prvi obrok v višini 500 milijonov EUR je bil izplačan decembra 2018, drugi obrok pa naj bi bil predvidoma izplačan v prvi polovici leta 2019, če bodo izpolnjeni preostali pogoji politik in če se bo program MDS izvajal po načrtu.

Leta 2018 so bili odobreni novi ukrepi makrofinančne pomoči v skupni višini 1 045 milijonov EUR, izplačanih pa je bilo 520 milijonov EUR. V prilogah 1A in 1B je podrobneje opredeljeno stanje dejanskih izplačil po državah in regijah ob koncu leta 2018.

2.2 Posamezni ukrepi makrofinančne pomoči v državah upravičenkah v letu 2018

2.2.1 Gruzija

Gruzija je po upočasnitvi v obdobju 2015–2016 hitro okrevala. Vendar še vedno obstajajo zunanje ranljivosti, zlasti velik primanjkljaj tekočega računa in velik zunanji dolg. Te ranljivosti še dodatno povečujejo regionalni in svetovni dejavniki, kot so tveganja, povezana z upočasnitvijo svetovne gospodarske rasti.

Realni BDP Gruzije se je leta 2018 po ocenah povečal za 4,8 %, kar je bilo posledica domačega in zunanjega povpraševanja. Zaradi gospodarske rasti in prizadevanj za konsolidacijo se je splošni javnofinančni primanjkljaj po ocenah zmanjšal s 3,9 % BDP v letu 2017 na 3,3 % BDP v letu 2018. To je Gruziji omogočilo tudi, da je nekoliko zmanjšala svoj javni dolg, in sicer s 45 % BDP v letu 2017 na 43 % BDP v letu 2018. Vendar je plačilna bilanca Gruzije še vedno občutljiva zaradi primanjkljaja tekočega računa, ki se zmanjšuje, vendar je še vedno velik (6,7 % BDP v prvih treh četrtletjih leta 2018, kar pomeni zmanjšanje s 7,5 % BDP, kolikor je znašal v istem obdobju v letu 2017), ter velikega zunanjega dolga (109 % BDP v letu 2018, kar pomeni zmanjšanje s 113 % BDP v letu 2017). Mednarodne rezerve Gruzije so se v zadnjih letih povečevale, konec leta 2018 pa so skupno znašale 3,3 milijarde USD (kar ustreza

vrednosti 3,4-mesečnega uvoza). Vendar se potrebe po rezervah prav tako povečujejo, rezerve pa so trenutno pod ravno, ki jo MDS šteje za ustrezno.

V tem okviru sta se Gruzija in MDS aprila 2017 dogovorila o triletni (2017–2020) podaljšani ureditvi v okviru instrumenta za povečanje financiranja (EFF) v višini 285 milijonov USD. Program instrumenta za povečanje financiranja dobro napreduje. Prvi trije pregledi programa so bili decembra 2017, junija 2018 in decembra 2018 zaključeni po načrtih. Gruzija je dosegla vse cilje za te preglede. MDS in gruzijske oblasti so maja 2019 dosegli dogovor na delovni ravni o četrtem pregledu programa. Po zaključku pregleda bo Gruziji danih na voljo približno 41,6 milijona USD.

Gruzija je junija 2017 zaprosila za nadaljnjo makrofinančno pomoč EU⁵. Septembra 2017 je Komisija zakonodajalcema EU predložila predlog za dodatno makrofinančno pomoč Gruziji v višini največ 45 milijonov EUR (10 milijonov EUR v obliki nepovratnih sredstev in 35 milijonov EUR v obliki posojil). Evropski parlament in Svet sta aprila 2018 sprejela sklep. Memorandum o soglasju, sporazum o dodelitvi nepovratnih sredstev in sporazum o posojilu v zvezi s sedanjim ukrepom makrofinančne pomoči so bili avgusta 2018 podpisani z izmenjavo dopisov.

Po začetku veljavnosti memoranduma o soglasju in spremljajočih sporazumov novembra 2018 je bil decembra 2018 Gruziji izplačan prvi obrok v višini 20 milijonov EUR (5 milijonov EUR v obliki nepovratnih sredstev in 15 milijonov EUR v obliki posojil). Naslednji korak pri izvajanju programa makrofinančne pomoči bo izplačilo drugega obroka v višini 25 milijonov EUR (5 milijonov EUR v obliki nepovratnih sredstev in 20 milijonov EUR v obliki posojil), ki je tudi zadnji obrok in naj bi se izplačal sredi leta 2019. Poleg političnih pogojev in dobrega napredka pri izvajanju programa MDS bo drugi obrok odvisen tudi od posebnih pogojev politike, o katerih sta se Gruzija in EU dogovorili v memorandumu o soglasju. Cilj teh pogojev politike je povečati varčnost Gruzije pri upravljanju javnih financ ter okrepiti finančni sektor, socialno politiko, politiko trga dela in poslovno okolje.

2.2.2 *Jordanija*

Kriza v Siriji še naprej upočasnjuje gospodarstvo Jordanije ter obremenjuje njen zunanji in fiskalni položaj. Realni BDP se je leta 2018 po ocenah skromno povečal za 2,1 %, kar pomeni, da je stopnja od leta 2016 dejansko ostala nespremenjena. Gospodarska rast je bila še naprej nezadostna za omejitev brezposelnosti, ki se je s 15,3 % leta 2016 povečala na 18,5 % v četrtem četrtletju leta 2017, nato pa se je v četrtem četrtletju leta 2018 še nekoliko povečala na 18,7 %. Splošni fiskalni primanjkljaj (vključno z nepovratnimi sredstvi) se je leta 2018 skrčil na 2,4 % BDP, k čemur so prispevali fiskalni ukrepi, ki so jih oblasti sprejele na začetku leta. Fiskalni položaj je še vedno odvisen od tujih nepovratnih sredstev, ki so leta 2018 znašala približno 3 % BDP. Skupni bruto javni dolg se je s 94,3 % BDP konec leta 2017 nekoliko zmanjšal na 94 % BDP. Zaradi počasne rasti in neugodnih zunanjih pogojev mora Jordanija pridobiti večjo podporo mednarodne in regionalne skupnosti donatorjev, da bi se njen javni dolg še naprej zmanjševal. Podobno je primanjkljaj tekočega računa kljub prilagoditvam v zadnjih letih še vedno zelo velik (približno 10,2 % BDP v prvih devetih mesecih leta 2018, brez tujih nepovratnih sredstev).

⁵ Prvi in drugi ukrep makrofinančne pomoči za Gruzijo sta bila zagotovljena na mednarodni donatorski konferenci v Bruslju oktobra 2008. Ta ukrepa, vsak v višini 46 milijonov EUR, sta bila izvedena v obdobjih 2009–2010 in 2015–2017.

Odbor MDS je 24. avgusta 2016 odobril triletni program instrumenta za povečanje financiranja v višini 723 milijonov USD (150 % kvote). Junija 2017 je odobril prvi pregled programa MDS. Zaradi zamud pri izvajanju dogovorjenih davčnih reform je drugi pregled programa trajal dlje, kot je bilo pričakovano, izvršni odbor MDS pa ga je dokončno odobril 6. maja 2019.

Evropski parlament in Svet sta 14. decembra 2016 sprejela sklep o drugem programu makrofinančne pomoči (makrofinančna pomoč II) v višini 200 milijonov EUR v obliki posojil. Namen programa makrofinančne pomoči II, ki dopolnjuje 180 milijonov EUR iz programa makrofinančne pomoči I, izplačanih v letu 2015, je Jordaniji pomagati obravnavati povečane potrebe po zunanjem in fiskalnem financiranju, ki so deloma povezane z regionalno nestabilnostjo, vključno s prisotnostjo velikega števila sirskih beguncev v Jordaniji.

Memorandum o soglasju in sporazum o posojilu makrofinančne pomoči II sta bila podpisana 19. septembra 2017. Memorandum o soglasju določa ambiciozen program reform, povezanih z vsakim od dveh obrokov, ki bosta izplačana v okviru makrofinančne pomoči. Pogoji vključujejo reforme za (i) izboljšanje preglednosti davčnega sistema in povečanje pobiranja davkov, (ii) okrepitev upravljanja javnih financ, mreže socialne varnosti in trga dela, (iii) olajšanje naložb in trgovine ter (iv) izboljšanje učinkovitosti vodnega sektorja.

Komisija je prvi obrok v višini 100 milijonov EUR sprostila 25. oktobra 2017. Drugi in zadnji obrok v višini 100 milijonov EUR je bil izplačan junija 2019.

2.2.3 *Moldavija*

Moldavija v zadnjih letih doživlja obdobje sorazmerne stabilnosti, saj še naprej okreva po bančni krizi iz obdobja 2014–2015. Gospodarska rast, podprta z oživitvijo naložb in močno rastjo domače trgovine, industrije in gradbeništva, je leta 2018 znašala 4,0 % (kar pomeni zmanjšanje s 4,7 % v letu 2017). Pričakuje se, da bo gospodarska uspešnost v srednjeročnem obdobju ostala trdna, pri čemer bo rast stalna, inflacija zmerna, fiskalni položaj pa trden.

Letna inflacija je bila leta 2018 zaradi skupnega učinka reguliranih cen in močnega povišanja vrednosti valute nizka in se je znižala celo na 0,9 % (kar je pod ciljno stopnjo 5 % $\pm$ 1,5 odstotne točke). Pričakuje se, da se bo inflacija v srednjeročnem obdobju približala spodnji meji ciljnega razpona. Fiskalni položaj se je v zadnjih letih bistveno izboljšal. Zaradi rezultatov na področju prihodkov, ki so bili boljši od pričakovanih, in zamud pri porabi sredstev je javnofinančni primanjkljaj leta 2018 znašal 0,9 % BDP in je bil tako precej manjši od ciljne stopnje 2,9 % BDP.

Primanjkljaj tekočega računa se je leta 2018 še povečal na 10,5 % BDP, kar je bilo posledica povečanja uvoza blaga, ki ni energija, zaradi oživitve domačega povpraševanja. Izvoz, po uvedbi poglobljenega in celovitega sporazuma o prosti trgovini pa zlasti izvoz v EU, se prav tako močno povečuje. Nakazila so se v zadnjih letih povečala, vendar ostajajo pod ravnmi iz leta 2014.

Zaradi krize v letu 2014 je Moldavija zaprosila za podporo MDS, ki ji je novembra 2016 odobril ureditev v obliki triletnega razširjenega kreditnega programa (ECF) in instrumenta za povečanje financiranja (EFF) v višini 183 milijonov USD. Potem ko je MDS julija 2018 zaključil tretji pregled programa, je potrdil, da ta na splošno napreduje po načrtih. Vendar so bili po uvedbi svežnja reform fiskalne politike julija 2018 izraženi pomisleki, zlasti v zvezi s kapitalsko in davčno amnestijo. MDS meni, da so potrebni dodatni ukrepi za odpravo pomislekov v zvezi z upravljanjem in davčnim sistemom, ki

jih povzroča ta zakon. Četrti pregled programa je bil odložen in čaka na oblikovanje nove vlade.

Septembra 2017 sta Evropski parlament in Svet sprejela sklep o zagotovitvi makrofinančne pomoči Moldaviji. Novembra 2017 je bil v Bruslju podpisan memorandum o soglasju z moldavskimi organi, ki določa sklop pogojev gospodarske politike in je začel veljati januarja 2018. Vsebuje 28 pogojev politike, osredotočenih na pet področij reform: upravljanje javnega sektorja, upravljanje in nadzor finančnega sektorja, boj proti korupciji in pranju denarja, reforme energetskega sektorja in izboljšanje poslovnega okolja ter izvajanje poglobljenega in celovitega sporazuma o prosti trgovini.

Junija 2018 je bila začasno ustavljena sprostitev prvega od treh obrokov makrofinančne pomoči v višini 30 milijonov EUR (20 milijonov EUR v obliki posojil in 10 milijonov EUR v obliki nepovratnih sredstev). Razlog za to je bil, da po več skrb vzbujajočih dogodkih, vključno z razveljavitvijo rezultatov županskih volitev v Kišinjevu, ki je pokazala resno demokratično nazadovanje v Moldaviji, politični pogoji niso bili izpolnjeni. Iz istega razloga so bila leta 2018 začasno ustavljena tudi izplačila Moldaviji v okviru instrumenta proračunske podpore. EU je pozvala k verodostojni, vključujoči in pregledni izvedbi parlamentarnih volitev februarja 2019 ter k oblikovanju in programu nove vlade, ki je reprezentativna za rezultate volitev. Izplačilo prvega obroka makrofinančne pomoči bo še naprej ustavljeno, dokler se politični pogoji ne bodo šteli za izpolnjene. EU je zavezana sodelovanju s tistimi v Republiki Moldaviji, ki podpirajo postopek reforme v središču našega pridružitvenega sporazuma, zlasti kar zadeva boj proti korupciji, zagotavljanje neodvisnosti sodstva in depolitizacijo državnih institucij.

2.2.4 Tunizija

Tunizija v zadnjih osmih letih zaradi zapletenega političnega in gospodarskega prehoda, ki je sledil revoluciji in spremembi režima iz leta 2011, doživlja dolgotrajen upad gospodarske rasti. Na državo vplivajo tudi nestabilnost in konflikti v regiji (zlasti v Libiji). Turistični sektor države je bil začasno ohromljen zaradi več terorističnih napadov leta 2015.

Gospodarstvo Tunizije se je leta 2018 nekoliko izboljšalo, in sicer je rast BDP po zvišanju za 1,9 % leta 2017 in skoraj ničelni rasti v letih 2015 in 2016 na splošno ocenjena na 2,5 %. Brezposelnost ostaja nespremenjena in znaša približno 15,5 %, inflacija pa je junija 2018 dosegla 7,8 %, kar je najvišja stopnja desetletja, medtem ko je konec leta znašala 7,5 %. Okrevanje turizma in dobri rezultati na področju izvoza so bili zaradi zvišanja cen nafte in znižanja vrednosti tunizijskega dinarja skoraj v celoti izničeni, kar je povzročilo povečanje primanjkljaja tekočega računa na 11,2 % BDP ob koncu leta 2018 (v primerjavi z 10,2 % ob koncu leta 2017). Zunanji dolg naj bi v letu 2018 na splošno dosegel približno 85 %. Mednarodne rezerve so septembra dosegle rekordno nizko raven, ki je ustrezala vrednosti 69-dnevnega uvoza, pozneje v letu pa so se po izdaji mednarodnih obveznic in izplačilu posojil mednarodnih finančnih institucij nekoliko povečale na vrednost približno 80-dnevnega uvoza. Fiskalni primanjkljaj v letu 2018 je bil ocenjen na približno 5,3 %, torej je presegel prvotno ciljno vrednost 4,9 %, ki so jo predvidele oblasti, javni dolg pa naj bi dosegel približno 72 % BDP.

Tunizija je junija 2013 prvič sklenila aranžma „stand-by“ z MDS v višini 1,75 milijarde USD. Ta aranžma je potekel decembra 2015. Odbor MDS je maja 2016 odobril 48-mesečni program instrumenta za povečanje financiranja za Tunizijo v višini 2,9 milijarde USD (375 % kvote) za podporo programu gospodarskih in finančnih reform

države. Po odobritvi programa (junija 2016) in štirih pregledih prvega programa (junija 2017, marca 2018, julija 2018 in septembra 2018) je bilo do danes izplačanih približno 1,5 milijarde USD. MDS in tunizijski organi so aprila 2019 sklenili dogovor na delovni ravni o petem pregledu programa. Šesti obrok v višini 247 milijonov USD bo Tuniziji izplačan na podlagi odobritve izvršnega odbora MDS z dne 12. junija 2019.

EU je Tuniziji med letoma 2014 in 2017 zagotovila prvi ukrep makrofinančne pomoči (makrofinančna pomoč I) v višini 300 milijonov EUR v obliki posojil. Tunizijske oblasti so avgusta 2015 zaprosile za drugi ukrep makrofinančne pomoči (makrofinančna pomoč II), ki sta ga sozakonodajalca odobrila julija 2016, njegovo izvajanje pa se je začelo oktobra 2017 s prvim izplačilom v višini 200 milijonov EUR (od skupno 500 milijonov EUR v obliki posojil). Pogoj za drugi in tretji obrok (vsak po 150 milijonov EUR) je izvedba več ukrepov gospodarske in socialne politike, namenjenih izboljšanju učinkovitosti in pravičnosti davčnega sistema, krepitvi sistema socialne varnosti države ter spodbujanju zaposlovanja in zasebnih naložb. Nato je bil drugi obrok sproščen junija 2019, tretji obrok pa bo predvidoma izplačan do konca leta 2019.

2.2.5 *Ukrajina*

Gospodarstvo Ukrajine je po globoki recesiji v obdobju 2014–2015 spet začelo rasti. Rast realnega BDP v letu 2018 je ocenjena na 3,2–3,3 %. Inflacija se je s 13,7 % decembra 2017 znižala na 9,8 % decembra 2018, zlasti zaradi restriktivne denarne politike centralne banke. Saldo tekočega računa Ukrajine se je leta 2018 zaradi hitro rastočega uvoza in izplačil dividend, delno izravnanih s povečanjem nakazil Ukrajincev, ki delajo v tujini, povečal na 3,6 % BDP. Javne finance so bile v zadnjih letih konsolidirane: javnofinančni primanjkljaj je leta 2018 znašal 2 % BDP, delež javnega dolga pa se je konec leta zmanjšal na 61 % BDP. Vendar je odplačevanje javnega dolga še vedno glavni kratkoročni izziv za ukrajinsko gospodarstvo.

EU je v obdobju 2014–2017 v okviru treh zaporednih programov makrofinančne pomoči za Ukrajino izplačala skupno 2,8 milijarde EUR v obliki posojil z nizko obrestno mero. Zadnji obrok tretjega programa makrofinančne pomoči je bil januarja 2018 preklican, ker Ukrajina pred iztekom tega programa ni izpolnila vseh pogojev. Po novi prošnji ukrajinskih oblasti je Komisija marca 2018 predlagala četrti program makrofinančne pomoči v višini največ 1 milijarde EUR, saj je Ukrajina izpolnila gospodarska in politična merila, potrebna za upravičenost do programa makrofinančne pomoči, vključno z obstojem vrzeli v zunanjem financiranju in težav pri odplačevanju javnega dolga. Štelo se je tudi, da bi nova makrofinančna pomoč Ukrajino spodbudila k ohranitvi reformnega zagona, pri čemer bi bila izplačila povezana z izvajanjem reforme.

Evropski parlament in Svet sta ta predlog sprejela julija 2018. Komisija in Ukrajina sta septembra 2018 podpisali memorandum o soglasju, ki določa posebne pogoje politike za program makrofinančne pomoči, in sporazum o posojilu. Prvi obrok v višini 500 milijonov EUR je bil izplačan decembra 2018, ko je Ukrajina izpolnila pogoje politike, ki so obsegali boj proti korupciji, upravljanje javnih financ, upravljanje družb v državni lasti in privatizacijo malih družb. Drugi obrok (nadaljnjih 500 milijonov EUR) naj bi se predvidoma izplačal leta 2019, če bodo izpolnjeni ustrezni pogoji.

Podpora EU Ukrajini je sestavni del mednarodnega finančnega svežnja. Vzporedno z novim programom makrofinančne pomoči EU se je MDS pogajal o novem programu (14-mesečni aranžma „stand-by“) v višini 3,9 milijarde USD za Ukrajino in ga konec leta 2018 pod številnimi pogoji tudi podpisal. Prvi obrok v višini 1,4 milijarde USD je bil izplačan decembra 2018. Hkrati je Svetovna banka odobrila jamstvo na podlagi politike,

ki bo Ukrajini omogočilo, da si na mednarodnih trgih izposodi do 1 milijarde USD. Od tega zneska je Ukrajina decembra 2018 zbrala 400 milijonov USD.

2.3 Pregled reform, ki se podpirajo z ukrepi makrofinančne pomoči

Merila za strukturne reforme v memorandumu o soglasju določajo, katere ukrepe mora država upravičenka sprejeti za okrepitev makroekonomske in finančne stabilnosti ter večjo vzdržnost svojega plačilnobilančnega položaja.

Pri programih makrofinančne pomoči, ki so se izvajali v letu 2018, sta se število in vrsta dogovorjenih pogojev za države vzhodnega in južnega sosedstva razlikovala. Pri vzhodnem sosedstvu so se pogoji najpogosteje nanašali na izboljšanje upravljanja javnega sektorja, boj proti korupciji in pranju denarja ter izboljšanje poslovnega okolja. Pogoji iz memoranduma o soglasju v državah južnega sosedstva so bili manj številni in osredotočeni zlasti na upravljanje javnega sektorja, socialno zaščito ter mrežo socialne varnosti in trg dela. Podrobnosti so prikazane v preglednici 1.

Preglednica 1: Pregled reform, ki se podpirajo s tekočimi ukrepi makrofinančne pomoči [podatki se nanašajo na število pogojev]

	Upravljanje javnega sektorja	Boj proti korupciji in pranju denarja	Energetski sektor	Poslovno okolje	Finančni sektor	Mreža socialne varnosti in trg dela	Drugo
Tunizija II	5	0	0	2	1	6	1
Jordanija II	6	0	0	0	0	4	1
Moldavija	5	6	5	7	5	0	0
Gruzija III	3	0	0	3	2	3	0
Ukrajina IV	4	6	1	2	2	3	0
Južno sosedstvo	11	0	0	2	1	10	2
Vzhodno sosedstvo	12	12	6	12	9	6	0

3 ZAGOTAVLJANJE PRAVILNE UPORABE SREDSTEV V OKVIRU MAKROFINANČNE POMOČI: OPERATIVNE OCENE, NAKNADNA VREDNOTENJA IN REVIZIJE

3.1 Operativne ocene

Komisija v skladu z zahtevami iz finančne uredbe EU ob pomoči zunanjih svetovalcev izvaja operativne ocene, da bi pridobila ustrezna zagotovila o delovanju upravnih postopkov in finančnih tokov držav upravičenk.

Operativne ocene se osredotočajo na sisteme upravljanja javnih financ, zlasti na organiziranost ministrstev za finance in centralnih bank ter postopke, ki jih izvajajo, konkretnije na upravljanje računov, ki prejemajo sredstva EU. Posebna pozornost je namenjena tudi delovanju, neodvisnosti in delovnim programom institucij za zunanjo revizijo ter učinkovitosti njihovih kontrol. Pregledajo se tudi postopki javnih naročil na centralni ravni.

Leta 2018 je Komisija v okviru priprave na nov ukrep makrofinančne pomoči izvedla operativno oceno za Ukrajino. Ocena je bila zaključena septembra 2018, ugotovljeno pa je bilo, da postopki v Ukrajini zagotavljajo zadostna jamstva za izvedbo načrtovanega ukrepa makrofinančne pomoči. V operativni oceni pred novim ukrepom makrofinančne

pomoči v Gruziji, ki je bil izveden septembra 2017, je bilo ugotovljeno, da je sedanje stanje gruzijskih upravnih in finančnih tokov ustrezno za upravljanje ukrepa makrofinančne pomoči, čeprav še vedno obstajajo nekatere pomanjkljivosti.

3.2 Naknadna vrednotenja

Komisija v skladu s finančno uredbo EU in ustreznimi sklepi o makrofinančni pomoči izvaja naknadna vrednotenja⁶ po zaključku programov makrofinančne pomoči, da bi ocenila njihov učinek. Glavna cilja teh vrednotenj sta:

- i. analizirati učinek na gospodarstvo države upravičenke in zlasti na vzdržnost njenega zunanjega položaja;
- ii. oceniti dodano vrednost ukrepa EU.

Delovni dokumenti služb Komisije o naknadnih vrednotenjih ukrepov makrofinančne pomoči I in makrofinančne pomoči II za Ukrajino ter ukrepa makrofinančne pomoči I za Jordanijo so bili dokončani in objavljeni avgusta 2018. Komisija je leta 2018 začela tudi naknadno vrednotenje za ukrep makrofinančne pomoči, zagotovljen Kirgizistanu v obdobju 2015–2016. Poročilo zunanjih izvajalcev je bilo dokončano februarja 2019, spremni delovni dokumenti služb Komisije, ki ga pripravlja Generalni direktorat za gospodarske in finančne zadeve, pa bo dokončan in objavljen do sredine leta 2019.

Nazadnje je Komisija leta 2018 začela tudi naknadni vrednotenji za ukrepa makrofinančne pomoči za Gruzijo II in makrofinančne pomoči za Tunizijo I. Poročili zunanjih izvajalcev o teh naknadnih vrednotenjih in spremna delovna dokumenta služb Komisije bodo predvidoma dokončani in objavljeni v letu 2019.

3.2.1 Makrofinančna pomoč Ukrajini I in II

Pri naknadnem vrednotenju ukrepov makrofinančne pomoči za Ukrajino I in II⁷ je bilo ugotovljeno, da je bila glavna dodana vrednost teh dveh programov sprostitev znatne finančne pomoči, ki jo je država nujno potrebovala ter je bila zagotovljena hitreje in v večjem obsegu, kot bi jo lahko zagotovile posamezne države članice.

Makrofinančna pomoč se je izkazala za ključno za preprečitev obsežnejšega krčenja in je na koncu utrla pot gospodarski stabilizaciji Ukrajine, med drugim s spodbujanjem pomembnih strukturnih reform na področju upravljanja javnih financ, boja proti korupciji, energetske politike, prestrukturiranja finančnega sektorja in socialne politike. Programa makrofinančne pomoči sta dodano vrednost prinesla tudi s svojo sporočilnostjo za prebivalstvo in civilno družbo ter krepitvijo zaupanja zasebnega sektorja. Ukrepa sta zaradi daljše zapadlosti in nižjih obrestnih mer za makrofinančno pomoč neposredno in posredno pomagala izboljšati vzdržnost javnega zadolževanja Ukrajine. Spodbudila sta dodatno dvostransko donatorsko podporo in povečala zaupanje vlagateljev. Makrofinančna pomoč je imela v Ukrajini tudi pozitiven družbeni učinek, saj je okrepila mrežo socialne varnosti ter splošneje omejila krizo in s tem preprečila večjo rast brezposelnosti in večje izgube dohodkov gospodinjstev.

Na splošno je bilo ugotovljeno, da je ta ukrep makrofinančne pomoči popolnoma usklajen s ključnimi načeli in ukrepi, sprejetimi v okviru zunanjih ukrepov EU za

⁶ Vsa naknadna vrednotenja so na voljo na spletišču Komisije: https://ec.europa.eu/info/evaluation-reports-economic-and-financial-affairs-policies-and-spending-activities_sl.

⁷ https://ec.europa.eu/info/evaluation-reports-economic-and-financial-affairs-policies-and-spending-activities/ex-post-evaluation-mfa-operations-ukraine_sl

Ukrajino. Glede na vrednotenje bi bilo mogoče izboljšati javno prepoznavnost in ozaveščenost o posebnih pogojih, povezanih s programi makrofinančne pomoči.

3.2.2 Makrofinančna pomoč Jordaniji I

Pri naknadnem vrednotenju⁸ je bilo ugotovljeno, da je program ustrezal gospodarskim izzivom Jordanije in je bil v skladu s prednostnimi nalogami EU. Državi je pomagal obravnavati nujne potrebe po zunanjem in fiskalnem financiranju ter ohraniti gospodarsko stabilnost z odpravo strukturnih pomanjkljivosti. Vrednotenje je pokazalo tudi, da je makrofinančna pomoč I učinkovito dosegla svoje cilje: ob zaključku programa sta bila primanjkljaj tekočega računa in javnofinančni primanjkljaj bistveno manjša, devizne rezerve pa so bile dopolnjene, kar je prispevalo k stabilizaciji zunanjega in fiskalnega položaja Jordanije. Vendar je država leta 2016 kljub navedenim rezultatom zaprosila za nova programa MDS in makrofinančne pomoči ter druge upnike prosila, naj pokrijejo njene potrebe po zunanjem financiranju, ki so se po stopnjevanju konfliktov v Siriji in Iraku leta 2016 ter nadaljevanju begunske krize povečale.

Ukrep makrofinančne pomoči I je bil učinkovito izveden ob tesnem usklajevanju z jordanskimi oblastmi, MDS in Svetovno banko, kar je EU omogočilo, da se opre na strokovno znanje in izkušnje partnerskih institucij. Ugotovljeno je bilo tudi, da je bil ukrep skladen z drugimi politikami ali instrumenti EU, zlasti z instrumentom proračunske podpore. Prinesel je tudi dodano vrednost za EU, saj je državi sosedstva, ki je vse bolj geopolitično pomembna, omogočil urejeno reševanje perečih gospodarskih in socialnih vprašanj, kot so begunski tokovi. Makrofinančna pomoč I je zaradi daljše zapadlosti in nižjih obrestnih mer jasno prispevala k vzdržnosti javnega zadolževanja in večjemu zaupanju v gospodarstvo države.

Vrednotenje je pokazalo, da je imel program makrofinančne pomoči I pozitiven družbeni učinek. Pomagal je ohraniti makroekonomsko stabilnost ter podprl valuto Jordanije in njeno vezavo na ameriški dolar, s čimer je zaščitil življenjski standard v Jordaniji. Poleg tega je okrepil mrežo socialne varnosti in najbolj ranljive zaščitil pred učinki ukinitve subvencij za energijo.

Vrednotenje je pokazalo tudi na potrebo po tesnejšem sodelovanju z oblastmi in dodatnih smernicah o operativnih vprašanjih za odpravo tveganja zamud. V zvezi s tem bi bilo zaželeno, da se zagotovi tehnična pomoč za olajšanje in učinkovitejše usmerjanje izvajanja reform, če država zaprosi zanj. Nazadnje bi bilo mogoče s proaktivnimi prizadevanji za komunikacijo s širšim občinstvom o možnih koristih posebnih reform, podprtih s programom makrofinančne pomoči, izboljšati prepoznavnost tega posredovanja EU in mnenje javnosti o njem.

3.2.3 Makrofinančna pomoč Kirgizistanu

Pri naknadnem vrednotenju izjemne makrofinančne pomoči Kirgizistanu v obdobju 2015–2016, ki so ga izvedli zunanji izvajalci, je bilo ugotovljeno, da je bila makrofinančna pomoč EU na splošno ustrezna, dosledna, učinkovita in uspešno izvedena.

Dodana vrednost EU je bila najbolj opazna v okrepljenem spodbujanju strukturnih reform na več prednostnih področjih. Pogoji za makrofinančno pomoč so na splošno

⁸ https://ec.europa.eu/info/evaluation-reports-economic-and-financial-affairs-policies-and-spending-activities/ex-post-evaluation-mfa-operations-jordan_sl

dopolnjevali številne ukrepe, ki so jih že sprejeli ključni mednarodni donatorji, kot je MDS, kar je okrepilo utemeljitev nekaterih prilagoditvenih ukrepov in potrebo po hitrem izvajanju reform v ciljnih sektorjih. Ugotovljeno je bilo tudi, da je bil ukrep makrofinančne pomoči skladen z drugimi zunanjimi ukrepi EU za Kirgizistan, vključno s programi proračunske podpore. Pomagal je tudi pri doseganju pomembnih političnih ciljev v zvezi s Kirgizistanom, dejansko izplačilo makrofinančne pomoči pa je verjetno znatno pozitivno vplivalo na dvostranske politične odnose. V poročilu je bilo ugotovljeno, da sta bila obseg in oblika pomoči ustrezna. Pomembna lastnost makrofinančne pomoči EU v primerjavi z alternativnimi viri financiranja so bili njeni precej ugodnejši pogoji, ki so vključevali nepovratna sredstva in posojila z dolgo zapadlostjo in zelo nizkimi obrestnimi merami. Nazadnje je v poročilu priznано, da je ukrep makrofinančne pomoči EU zagotovil (dodatni) vzvod za preprečitev sprejetja različnih spornih zakonov, zlasti zakona proti osebam LGBTI in zakona o „tujih zastopnikih“, čeprav ni bil namenjen neposrednemu spodbujanju socialne reforme.

Hkrati je v poročilu navedeno, da je dolgotrajni postopek pogajanj, značilen za ta instrument makrofinančne pomoči⁹, povzročil zamude pri izplačilih in nekoliko znižal dodano vrednost EU. Te zamude naj bi negativno vplivale na obseg ozaveščenosti o ukrepu/prepoznavnosti ukrepa. Kljub temu je bil čas izplačil, ki so bila izvedena med junijem 2015 in aprilom 2016, še vedno ustrezen zaradi gospodarskih težav, s katerimi se je Kirgizistan takrat spopadal zaradi ruske krize.

4 SPLOŠNI RAZVOJ V ZVEZI Z INSTRUMENTOM MAKROFINANČNE POMOČI

4.1 Delovanje instrumenta makrofinančne pomoči

V skupni izjavi Evropskega parlamenta in Sveta o makrofinančni pomoči iz leta 2013¹⁰ je opredeljeno, da je pomoč makroekonomske in finančne narave, ter jasno navedeno, da „bi morala biti [namenjena] ponovni vzpostavitvi vzdržnega stanja na področju zunanjega financiranja v državah upravičenkah in na ozemljih s težavami na tem področju. Podpirati bi morala izvajanje političnega programa, ki vsebuje odločne prilagoditvene ukrepe in ukrepe strukturne reforme, katerih cilj je, zlasti v programskem obdobju, odpraviti plačilnobilančne težave ter okrepiti izvajanje ustreznih sporazumov z Unijo in njenih programov.“

Skladno z načelom 6(a) iste skupne izjave bi „[p]ogoj za dodelitev makrofinančne pomoči [...] moral biti, da država upravičenka ali ozemlje spoštuje učinkovite demokratične mehanizme, vključno z večstrankarskim parlamentarnim sistemom, pravno državo in spoštovanjem človekovih pravic“. Komisija skozi celoten življenjski cikel ukrepa makrofinančne pomoči skupaj z Evropsko službo za zunanje delovanje spremlja izpolnjevanje teh političnih pogojev, vsako izplačilo pa je odvisno od njihove izpolnitve.

⁹ Komisija je predlog sprejela decembra 2011, vendar je bila odobritev sozakonodajalcev odložena do oktobra 2013. Ukrep je bil zaradi zamud, na katere EU v glavnem ni mogla vplivati, v dveh obrokih v celoti izplačan šele v letih 2015 in 2016.

¹⁰ Skupna deklaracija Evropskega parlamenta in Sveta, sprejeta skupaj s sklepom o zagotavljanju nadaljnje makrofinančne pomoči Gruziji (Sklep (EU) 2013/778 12. avgusta 2013). Na voljo na naslovu: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013D0778&from=SL>.

Leta 2018 je Odbor Evropskega parlamenta za zunanje zadeve (AFET) v okviru zakonodajnega postopka za nova predloga za makrofinančno pomoč Gruziji III in makrofinančno pomoč Ukrajini IV (in med postopkom odobritve predloga za Moldavijo leta 2017) predlagal več sprememb predloga Komisije, zaradi česar je odločanje glede Gruzije in Ukrajine trajalo dlje časa. Ta težnja k uvedbi sprememb dogovorjene predloge iz skupne izjave iz leta 2013 bi lahko ogrozila glavni cilj makrofinančne pomoči, ki je zagotoviti podporo za plačilno bilanco v kriznih okoliščinah, kadar je najbolj potrebna (kar je bilo navedeno tudi v posebnem poročilu Evropskega računskega sodišča o pomoči EU Tuniziji iz leta 2016).

Komisija je ob upoštevanju ugotovitev Evropskega računskega sodišča tako kot v prejšnjih letih še naprej sodelovala s sozakonodajalcema pri proučitvi načinov, kako povečati učinkovitost in uspešnost sedanjega postopka odločanja.

Po mnenju Komisije je pomembno, da vse institucije še naprej upoštevajo načela in uveljavljena pravna besedila na podlagi skupne izjave Evropskega parlamenta in Sveta o makrofinančni pomoči iz leta 2013.

Komisija je leta 2018 ostala v celoti zavezana dejanski uveljavitvi načela enake obravnave Evropskega parlamenta in Sveta v skladu s členom 9 Okvirnega sporazuma o odnosih med Evropskim parlamentom in Evropsko komisijo, in sicer z izmenjavo informacij o makrofinančni pomoči z Odborom za mednarodno trgovino (Odbor INTA) na podlagi dogovora o izmenjavi informacij med Odborom INTA in GD ECFIN iz leta 2017.

4.2 Prihodnji razvoj: makrofinančna pomoč v naslednjem večletnem finančnem okviru

Ker se sosedstvo EU še naprej spopada z geopolitično in gospodarsko nestabilnostjo, je verjetno, da bo potreba po makrofinančni pomoči EU v prihodnjih letih ostala velika. Zato je Komisija v okviru vmesnega pregleda večletnega finančnega okvira za obdobje 2014–2020 predlagala okrepitev makrofinančne pomoči kot instrumenta makrofinančne podpore in posledično povečanje letne posojilne zmožnosti makrofinančne pomoči s 500 milijonov EUR na 2 000 milijonov EUR. Sozakonodajalca sta to odobrila.

Komisija je 2. maja 2018 sprejela sporočilo o večletnem finančnem okviru po letu 2020. Za zunanje ukrepe EU se načrtuje bistvena racionalizacija obstoječih instrumentov za boljše obveščanje o dejavnostih EU, preprečitev prekrivanja, manjšo okornost postopkov, večjo učinkovitost in dopolnjevanje ter hkrati boljše izkazovanje dodane vrednosti EU. Predlaga se vključitev več instrumentov v okviru večletnega finančnega okvira 2014–2020 v nov instrument za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje (NDICI). Posebni ukrepi makrofinančne pomoči se bodo sicer še naprej aktivirali po potrebi in na podlagi ločenih ad hoc sklepov, saj se priznava, da bi moral postopek odločanja pri ukrepih makrofinančne pomoči ostati ločen. Makrofinančna pomoč bo torej še naprej urejena z navadnim zakonodajnim postopkom, ki zahteva odobritev Evropskega parlamenta in Sveta za vsak poseben ukrep.

Hkrati bo jamstvo o zagotavljanju posojil makrofinančne pomoči zajeto v novo jamstvo za zunanje ukrepe, ki bo uvedeno v okviru NDICI in bo vključevalo obstoječi Jamstveni sklad za zunanje ukrepe. Komisija je predlagala, da bi morala skupna vrednost ukrepov v okviru jamstva za zunanje ukrepe znašati največ 60 milijard EUR, od katerih je 14 milijard EUR namenjenih posojilom makrofinančne pomoči, za katera se bodo rezervacije v skladu s trenutno prakso oblikovale po 9-odstotni stopnji. To je v skladu z letnim obsegom posojil v višini 2 milijard EUR za makrofinančno pomoč, dogovorjeno v

okviru vmesnega pregleda večletnega finančnega okvira za obdobje 2014–2020, ter potrjuje veliko evropsko dodano vrednost in velik učinek vzvoda instrumenta. Hkrati se bodo nepovratna sredstva makrofinančne pomoči še naprej zagotavljala upravičenim državam z zelo visoko občutljivostjo.

5 NOVE PROŠNJE ZA POMOČ IN PRIHODNJI PREDLOGI KOMISIJE – PRORAČUNSKI POLOŽAJ

Leto 2019 bo zaznamovalo izvajanje tekočih ukrepov makrofinančne pomoči, kot je opisano zgoraj. Ti ukrepi vključujejo izplačilo končnih obrokov za makrofinančno pomoč Jordaniji II, makrofinančno pomoč Tuniziji II, makrofinančno pomoč Gruziji III in makrofinančno pomoč Ukrajini IV ter začetek izplačevanja ukrepa za Moldavijo, če bodo izpolnjeni potrebni pogoji.

Skupni znesek izplačil posojil makrofinančne pomoči naj bi leta 2019 predvidoma znašal 960 milijonov EUR, kar pomeni povečanje v primerjavi s 515 milijoni EUR v letu 2018. V preglednici 2 je predstavljen pregled prevzetih obveznosti in izplačil nepovratnih sredstev v okviru makrofinančne pomoči za leta 2017, 2018 in 2019 (okvirno). Napoved za leto 2019 je začasna in vključuje samo ukrepe makrofinančne pomoči, za katere sta sozakonodajalca sprejela sklep.

Nazadnje bo Komisija leta 2019 v skladu s prejšnjimi zavezami dodatno proučila potrebe po financiranju držav upravičenk, ki so trenutno upravičene do programa MDS (natančneje Jordanije, Tunizije in Ukrajine), ter bo za te države po potrebi predlagala dodatne ukrepe makrofinančne pomoči.

Preglednica 2: Prevzete obveznosti in izplačila nepovratnih sredstev v okviru makrofinančne pomoči, izplačila makrofinančne pomoči v obliki posojil v obdobju 2017–2019 (v EUR)

	2017	2018	2019 (okvirno)
Odobritve za prevzem obveznosti za nepovratna sredstva v proračunu	45 828 000	42 086 000	27 000 000
Operativne ocene, študije o javni porabi in finančni odgovornosti, naknadna vrednotenja	223 715	408 677	Še ni določeno
Makrofinančna pomoč Gruziji II (sklep je sprejet)		10 000 000	
Makrofinančna pomoč Moldaviji (sklep je sprejet)	40 000 000		
Drugi morebitni ukrepi makrofinančne pomoči			
Obveznosti, skupaj	40 223 715	10 408 677	0
Neprevzeta sredstva, dodeljena iz proračuna	5 604 285	31 677 323	27 000 000
Odobritve plačil za nepovratna sredstva v proračunu	45 828 000	42 086 000	27 000 000
Operativne ocene, študije o javni porabi in finančni odgovornosti, naknadna vrednotenja	324840, 36	102 133	304 949
Makrofinančna pomoč Gruziji (sklep je sprejet)	10 000 000		
Makrofinančna pomoč Gruziji II (sklep je sprejet)*		5 000 000	5 000 000
Makrofinančna pomoč Moldaviji (sklep je sprejet)			20 000 000
Drugi morebitni ukrepi makrofinančne pomoči			Še ni določeno
Plačila, skupaj	10 324 840	5 102 133	25 304 949
Neporabljene dodelitve za plačila nepovratnih sredstev	35 503 160	36 983 867	1 695 051
Izplačila makrofinančne pomoči v obliki posojil			
Makrofinančna pomoč Gruziji (sklep je sprejet)	13 000 000		
Makrofinančna pomoč Gruziji II (sklep je sprejet)		15 000 000	20 000 000
Makrofinančna pomoč Tuniziji I (sklep je sprejet)	100 000 000		
Makrofinančna pomoč Kirgizistanu (sklep je sprejet)			
Makrofinančna pomoč Ukrajini III (sklep je sprejet)	600 000 000		
Makrofinančna pomoč Tuniziji II (sklep je sprejet)	200 000 000		300 000 000
Makrofinančna pomoč Jordaniji II (sklep je sprejet)	100 000 000		100 000 000
Makrofinančna pomoč Moldaviji (sklep je sprejet)			40 000 000
Makrofinančna pomoč Ukrajini IV (sklep je sprejet)		500 000 000	500 000 000
Drugi morebitni ukrepi makrofinančne pomoči			Še ni določeno
Izplačila makrofinančne pomoči v obliki posojil, skupaj	1013 000 000	515 000 000	960 000 000